

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. I. De causis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

CAPUT II.

De Causis, & subiecto Eucharistia.

DUBIUM I.

De Causis.

Ago hic tantum de efficiente, id est, Ministro in quo quid requiratur ad confectionem validam, constat tum ex dictis *de Sacramento in genere*, tum ex superioris capituli *dub. 5.* Quid ad licitam requiratur, patebit ex sequenti dubio, *de subiecto suscipiente Eucharistiam*, quia omnes dispositiones, quæ ad digne suscipiendam sunt necessariae, requiruntur etiam ad licitam confectionem; cum conficiens necessario suscipere debeat. Hic ergo tantum quæritur. 1. Cujus sit dispensare Eucharistiam. 2. Quid ex parte Ministri requiratur ad licitam dispensationem.

ARTICULUS I.

Ad quem spectet dispensatio Eucharistia?

Resp. Eucharistiam dispensare, ex officio potest solus Sacerdos, habens jurisdictionem ordinariam, delegatam, aut saltem rationabiliter presumptam, vel privilegium. Ratio, quia Pastorum proprium est pascere, quod præcipue fit per Sacramenta, *v. Bon. d. 4. q. 5. p. 1. C. de Lugo d. 18. s. 1.* Unde resolves.

I. Peo.

I. Peccat mortaliter, qui sine omni jurisdictione Eucharistiam dispensat. *Bon. l. c. p. 2.* quia violat alterius jurisdictionem, in re gravi. Inferior autem Sacerdote, incurret insuper irregularitatem, ut docet *Con. bic.* Religiosi etiam ipso facto incurrunt excommunicationem Papæ reservatam, si (scilicet sine licentia Parochi, & quidem speciali,) præsumant Clericis, aut laicis dare Extremam Unctionem, vel Eucharistiam, vel Matrimonia solemnizare: nisi habeant privilegium, vel Parochus absit; aut injuste nolit in articulo mortis. A dicta tamen excommunicatione excusare ignorantiam etiam crassam, ex *Præpos. &c.* notat *Dian. p. 5. t. 3. R. 51.* idque propter verbum *præsumant.*

II. Licite ministrat Eucharistiam, qui præsumit rationabiliter Pastorem factum suum approbaturum esse. *Regim. l. 29. num. 91. Bon. loc. cit. num. 7.*

III. Si infirmus sacro viatico muniendus sit, & proprius Pastor absit, vel præsens non possit deferre Eucharistiam, qui vis alius Sacerdos, vel regularis, vel secularis, & hoc deficiente, etiam Diaconus, ei conferre potest, quia tunc præsumitur voluntas Episcopi, aut Papæ. Ita *Laym. l. 5. t. 4. c. 7. Bon. l. c. n. 10. ex SUAR.*

Dixi in Responsione, *ex officio*: quia extraordinarie, in statu necessitatis, id potest Diaconus ex commissione Parochi, (& secundum *Quint.* si absit, sine ea) v. g. in magno festo, quo Sacerdos confessionibus, concionibus, &c. est occupatus. *Dia. p. 9. t. 6. R. 39, ex Præpos.* In extrema vero necessitate, v. g.

v.g. articulo mortis, si non esset alius, etiam Diacono, imo laico licere (secluso scandalo) & alio & se ipsum communicare, probabile est, ut contra *Henriq. Vasq. & Sa. docet Suar. Con. Lym. Propos. hic d. 2. n. 11.* confirmatque *Dian. p. 8. t. 1. l. 48. ex Aversa & Franc. Lugo.* Sed *Amicus* limitat ad casum, quo moriturus peccati mortalis conscius, aliud sacramentum suscipere non poterit. v. *Dian. p. 9. t. 6. R. 39.* In praxi tamen id non facile faciendum, ob contrariam consuetudinem, *Card. de Lugo d. 18 f. 2. Bonac. d. 4. q. 5. p. 1.* Unde resolves.

Probabile est, etiam extra mortis articulum, ex gravi causa, licere Sacerdoti, præciso scandalo, sacram hostiam sumere ex sacratio, vel à Diacono allatam, sibi ipsi dare, v.g. si in longo morbo die non communicasset, ut contra *Sa. & Con. docet Fag. p. 3. l. 3. c. 3. Prop. Es. t. 7. E. 6. Bon. l. c.*

Dixi II. *Vel Privilegium*, quale habent religiosi Mendicantes, & nominatim Societatis Jesu, ex Pauli III. Bulla & aliorum, ut scilicet in suis templis per se, vel per alios Sacerdotes illic celebrantes, communicare possint quoscunque Christiani fideles, præterquam in mortis articulo, (in quo tamen, si urgeat necessitas præsumitur rati habitio Papæ, etiam invito Parocho, ut habet *Bon. hic*) & festo Paschatis. v. *Card. de Lugo l. c. f. 2. n. 38. & 44.* Porro per festum Paschatis, Pontifices hic videntur intelligere, & prohibere communionem illam, qui satisfit præcepto annualis communionis, ut docet *Sa. Fil. & commun.* Per mortis articulum intelligitur tempus, quo vel

mors p
tabilis
probab
su, q
Suar. t
& ali
Ex o
Eucha
te, sequ
I. S
salute
II.
mortis
possit
III.
vil. giu
aliqui,
municio
IV.
chia c
rocho
V.
chia f
puten
ipso d
Sic co
Laym
vitum
alios
Paro
se rej
loc. c

mors proxime instat, & moraliter certa & inevitabilis est, vel quo est mortis periculum, id est, probabile dubium de vitæ conservatione tali casu, quo valde frequenter mors solet accidere *Suar. t. 4. de rel. l. 2. cap. 3. § 3. p. d. 26. f. 4. & alii.*

Ex dictis *resolves*, quod regulares licite dent Eucharistiam in articulo mortis, uti & in Paschate, sequentibus casibus.

I. Si ex remansit necessitas, ut si periclitetur de salute æterna.

II. Si sit gravis necessitas, id est, probabile mortis periculum, & Parochus nolit, vel non possit dare, *Card. de Lugo d. 18. f. 2. n. 53.*

III. Si à Pontifice, vel Episcopo, habeant privilegium: quale hoc tempore habent Religiosi aliqui, quibusdam locis ab Episcopis, dandi communionem paschalem.

IV. Si quis in paschate non possit in sua parochia communicare, nec petere veniam à Parocho.

V. Si ratione communionis paschalis Parochiæ suæ ante satisfecerint, aut postea satisfacturi putentur: quia tunc Parochis nihil decedit, cum ipso die Paschæ abstinere à communione possint. Sic contra *Henriq. & Navar. docet Sa. Fill. & Laym.* qui addit, nisi constaret Parochum esse invitum, ac rationabiliter id prohibere, v.g. quod aliis rationem communicantium habere in sua Parochiâ non possit; tunc enim ad Parochiam esse rejiciendos *Card. de Lugo d. 8. f. 2. num. 50. Bonloc. cit.*

VI. Si

VI. Si ægrotus nec dum pervenerit ad eum statum, ut ex præcepto teneatur ad communionem; etsi tunc maneat obligatus suscipere communionem ex manu Parochi, in articulo mortis.

VII. Si ægrotus satisfecerit præcepto de viatico, cum intentione illud implendi: quia administratio Eucharistiæ tantum est verita regularibus, quando præceptum communionis obligat. Nisi quæ tamen, sine licentia Episcopi, vel Parochi licet religiosis publice Eucharistiam deferre plateas, cum id juri Parochorum, consuetudine obtento, deroget; proinde eo casu, in ægroti domicilio, aliove honesto domus loco, de licentia Ordinarii privatim facta sacro, Eucharistia est danda. Ita *Suar. v. Dian. 1.4.p.4. R. 14. & p.9. R. 63.*

VIII. Quibusdam, qui frequenter communicant apud religiosos, nec possunt adduci, ut communicent in Parochia: idque ex tacito & præsumpto consensu, quem *Laym. lib. 5. tr. 4. cap. 7. num. 4* putat facilius posse præsumi in militibus præfidiariis, item in aulicis, studiosis, aliisque Academicis, &c. qui frequenter communicant extra suspensionem esse solent. v. *Laym. l.c.*

IX. Si in paschate sint vagi, peregrini & obvenæ, secundum sententiam probabilium multorum, ut *Sanch. de mat. l. 3. d. 37. Fagund. præf. Eccl. l. 1. c. 8. Card. de Lugo. l. c. Dian. pag. 2. R. 12.*

X. Si sint famuli, vel domestici, vel familiares eorum, qui circa tales habent privilegium. vid. *Compend. privileg. Societatis, V. familiaris, &*

ARTICULUS II.

Quid requiratur in Ministro, ad licitam
administrationem Eucharistiae?

Resp. I. Ut Minister circa Eucharistiae distri-
butionem non peccet, praeter gratiam, etiam re-
verentiam in eo, tum ratio, tum Canones requi-
runt, ita ut praestet hoc Sacramentum omitti,
(cum ejus susceptio saepe non sit necessaria ad sa-
lutem) quam admitti positivam irreverentiam.
Vnde resolves.

I. Eucharistia non est deferenda ad infirmum,
nisi cum habitu decenti, id est, cum stola, & super-
pelliceo, ac praecedente lumine (secus est de ex-
trema unctione, cujus materia cum non sit Sacra-
mentum, non requirit tantam venerationem.)
Putant tamen quidam, si habitus haberi non pos-
sit, aut sit tempestas, aut iter faciendum, non fo-
re irreverentiam, si Sacerdos Eucharistiam in pi-
xide, vel corporali involutam, in sinu suo clam
deferat. Quod certius videtur licere in locis haereticis,
ubi etiam in necessitate, & clam, praeciso
scandalo, poterit porrigere sine stola, & superpel-
liceo: etsi nullo modo celebrandum sit sine vesti-
bus sacris, ob viaticum dandum. *Bon. d. 4. q. 5.
p. 2.*

II. Praestat aegrum incommunicatum mori, qua
Sacerdotem in habitu, cum Sacramento per pu-
blicu currere, (etsi festinare valde debeat ut dicit
Quint. t. 4. f. 8. Secus est in Baptismo & Poeniten-
tia, si probabiliter timeretur, ne aegrotus decede-
ret in

ret in mortali, tunc enim currendum esset, ut habet *Bonac. l.c. ex S. Thom. Possiv. & aliis.*

III. Ad infirmum longe distantem licere Petro rocho Eucharistiam deferre in equo mansuetor, ut non sit periculum lapsus, docent. *Quinlan. 1.4. f. 8.* Sed negat *Possiv. & Barbosa*, nisi loci consuetudo permittat; adduntque non licere eisdem dare portandam Laico, quantumvis Pallas sit fatigatus, sed potius ex collo suspendendam bursam.

IV. Eucharistia non est deferenda ad ægrum, venerationis tantum causa, ut adoret, vel osculetur, si sumere non possit. Quod etiam prohibuit Congregatio Cardinalium: quæ tamen non videtur prohibere, ut venerationis causa deferatur ad lectum, si in domo celebretur.

V. Non licet dare Eucharistiam aliis digitis, si indice & pollice, ob chiragram, dari non possit, ut docet *Bon. d. 4. q. 5. p. 2. & Possivinus contra Tol.* cujus sententia tuta videtur, si alias æger sine viatico esset moriturus; præsertim si tunc detur duobus indicibus.

VI. Non licet tempore pestis porrigere Eucharistiam medio aliquo instrumento; (minus deponere alicubi in scutella, ut ab ipso ægro sumatur) sed de manu danda est, ut docet *Bon. d. 4. q. 5. p. 2. ex Suar. & aliis. Quamvis Possiv. cap. 8.* non improbabiler dicat, posse præfuso scandalo, & periculo lapsus in terram, instrumento ad id rite confecto dari *v. Dia. p. 4. t. 4. Resol. 114. Bonac. l.c. p. 2.* quod in praxi pro ægro, qui non potest trajicere hostiam, ut scilicet datur

detur Eucharistia, imposita particula hostiæ cum vino in cochleari, admittit *Præp. in 3. p. 9. 80. 4. 5. dub. 6. & Escob. cap. 7. cap. 6. Dian. p. 4. tit. 4. R. 104.*

VII. Sacerdos podagra laborans, potest deferri ad altare, ut ibi Eucharistiam administret; seclusa tamen alia prohibitione. Ita *Possev. cap. 5. n. 50 Bon. l. c.*

Resp. II. Requiritur præterea - ut eam dispenserit ritu Ecclesiæ consueto, deinde ut eam neget, (per se loquendo) indispositis, animo vel corpore; denique, si Pastor sit, ut minister eam ovibus, quoties rationabiliter petunt. *Bon. d. 4. q. 5. p. 1. num. 13.*

Dixi I. *Ritu Ecclesiæ*: quia legitimus Ecclesiæ ordo sub peccato obligat. *Vnde resolves.*

Peccat 1. Qui Eucharistiam dat sub utraque specie, locis vel personis, quibus à Pontifice non est concessum. Item si morituro, qui ob linguæ ariditatem non potest hostiam trahere, det species vini: licet talem à mortali excusare conetur *Amicus apud Dian. p. 8. t. 1. R. 24. Bon. l. c. Sanch. Possev. Barbof. contra ipsum Dian. part. 9. t. 9. R. 64. 2.*

2. Qui dispensat sine veste sacra, vel lumine, aut prævia confessionis generalis formula.
3. Qui laico dat hostiam majorem; in necessitate tamen, vel in casu magnæ devotionis, licet ex majore particulam defractam dare; vel etiam in defectu minorum, plures majores consecrare, easque deinde in minores partes, (non tamen adeo parvas, ut honeste dari non possint) divisas distribuere. Ita *Sa. V. Euchari. d. 4. q. 5. p. 1. n. 14.*

Dixi

Dixi II. *Per se negat*: quia alias cooperabitur peccato. Per accidens tamen sæpe dare potest, v.g. sine scandalo, aut gravi damno suo, vel poenitentis, negare non possit. v. *Bon. l. c. Possiv. c. 5. n. 1.* Unde resolves.

- I. Peccat 1. qui dat pueris, ante annum discretionis, (nisi in articulo mortis, ut v. *dub. seq. a. 3.*) qui forte circa annum decimum incipit.
2. Qui dat amentibus quando nunquam sunt usi ratione. Si vero usi sint, potest, & debet illi dari in articulo mortis, si possit sine periculo irreverentiæ, & non constet incidisse in amentiam in statu peccati mortalis. *Laym. hic. c. 4. num. 4.*
3. Qui dat peccatori publico, v.g. histrioni, turpes comœdias cum mortali representanti, vulgario, meretrici, concubinario, de quib. *Fill. l. 4. n. 166. & seq.*

Dixi, *Publico*: quia si occulte tantum scias esse indepositum, occulte quidem non tamen publice petenti, est neganda; nisi indispositio ex confessione sit nota: tunc enim extra eam nequidem jicet monere, ut docet *Sanch. Bon. Laym. l. 5. r. 4. c. 6. Card. de Lugo d. 8. de Sac. f. 8.*

II. Peccat item, qui negat reis morte plectendis, (quibus etiam potest dari aliquot, imo una hora ante mortem, ut habet *Sa.* danda vero est fieri potest, non in carcere vel alio loco inhonesto) etiam ob crimen sagarum captis dummodo poenitentiam præ se ferant: etiamsi crimen negent, & violenta duret suspicio, *Tann. tom. 3. q. 1. d. 4.*

III. Recte facis, 1. qui raro, v.g. in paschate, dat

dat communionem semifatuis, & qui debilem habent rationis usum, si saltem hunc cibum à profano distinguere norint, ut habet *Henriq. & Possev.* Idem fere dicendum est de surdis & mutis à nativitate, v. *Laym. bic. 2.* Qui dat infessis à Dæmone; dummodo sine irreverentia possint sumere. Ita *Suar. Bon. Regin.*

Dixi III. Si pastor sit. Unde resolves.

I. Talis peccat graviter contra justitiam & charitatem, si subditis in periculo mortis, licet peste infectis, non det. Alius vero Sacerdos, qui in tali casu, absente vel nolente Parocho, nollet dare, peccaret tantum contra charitatem; etsi secundum *Chap. villum* mortaliter, q. 1. n. 2.

II. Pastor, ut Eucharistiam opportune petentibus possit ministrare, tenetur eam asservare, cum lumine, in Ecclesia, nec licet a'ibi, ne quidem in Sacellis nobilium, vel choro monialium, aut intra septa monasterii earum, ut habet *Trid. sess. 15. de reform. c. 10* nisi cum facultate in solemnifesto) in pixide; quæ non necessario est consecrata licet si consecrata non sit, debeat materius vestiri vitata linea, ex tela consecrata; ut ex *S. Thom.* docet *Vasq. Azor. Regin. in Praxi, tom. 2. l. 29. c. 9.*

III. Si ob graviter culpabilem negligentiam Parocho, (vel ejus, cui ista cura commissa est) integro die, vel aliquot integris noctibus; lumen non ardeat ante venerabile Sacramentum, peccare cum mortaliter (secus si per horam tantum) docet, *Quintan. t. 4. s. 1. & 7. irem Dian. p. 9. t. 6. R. 34.* licet *Marchant. in resolut. Pastor. t. 4. c. 5. q. 4.* obligationem & consuetudinem tam universalem neget:

neger: uti & de lumine præferendo, quando defertur Sacramentum foras; atque ex causa id posse omitti, ut cum defertur ad ægrum longe distantem, nec commode fieri potest cum lumine.

DUBIUM II.

De subjecto, seu suscipiente Eucharistiam.

ARTICULUS I.

Quæ requiratur in eo dispositio animæ?

Resp. I. Qui est in mortali, tenetur sub mortali ante sumptionem Eucharistiæ confiteri, nisi sit necessitas celebrandi, vel communicandi, & Confessarius desit. Ita *Trid. sess. 13. c. 7. & Canon.* ubi contrarium docentes excommunicantur de facto. Fundatur autem in illo *Corinth. 11. præter autem se ipsum homo, &c.* Et parum refert a praxin, utrum tantum sit præceptum Ecclesiasticum, an tantum divinum, quod est probabilissimum, ut docet *Sua. Filii.* & alii commun.

Dixi I. *In peccato mortali:* tum quia Eucharistia delet venialia, ex opere operato: tum quia venialia, esto comitentur, imo reddant venialia malam ipsam sumptionem, non ponunt obicem gratiæ sanctificati. Quod si tamen multa sint, & intra genus suum gravia, de quibus nulla poenitentia concipitur, actualem devotionem